

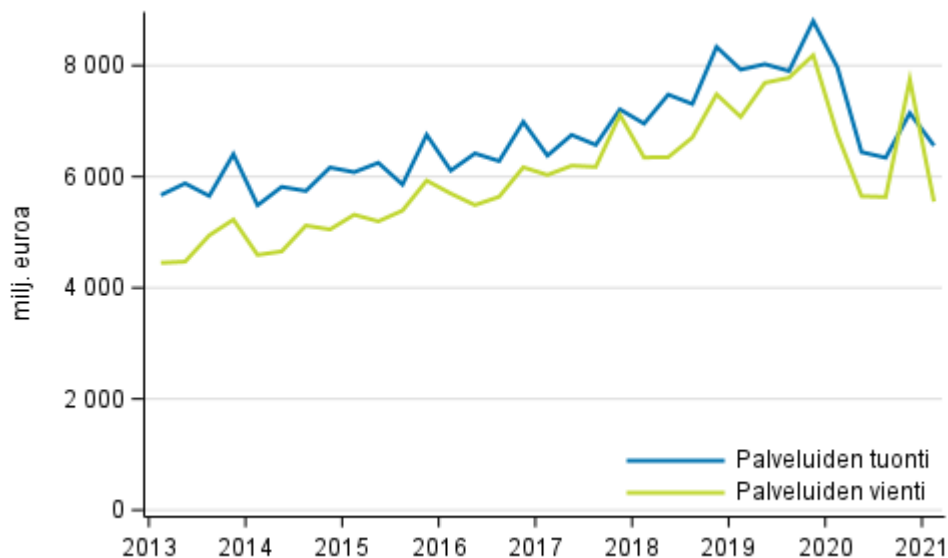
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2021, 1. neljännes

Palveluvienti laskussa vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä

Palveluvienti laski 18 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti laski yhtä lailla 18 prosenttia. Palveluita vietiin 5,6 miljardilla eurolla ja tuotiin 6,6 miljardilla eurolla. Kuten viime vuonnakin, palveluviennissä ja -tuonnissa laskua oli erityisesti matkailussa ja kuljetuspalveluissa. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastosta, joka on osa [maksutasetta](#).

Kuvio 1. Palveluiden tuonti ja vienti neljännesvuosittain

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti laski 4 prosenttia ja tuonti laski 6 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Maksutaseen mukainen tavaravienti kasvoi 2 prosenttia ja tavaratuonti laski 1 prosentin.

Maksutaseen ja Tullin mukaiset tasot voivat erota, koska Tullin mukainen tavarakauppa sisältää tavaravirtoja, joissa omistajuus ei muutu. Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu sen sijaan omistajuuden muutokseen. Tullin aineistoon tehtävien muutosten lisäksi maksutaseen mukainen tavarakauppa sisältää ulkomailta ulkomaille tapahtuvia myyntejä ja ostoja.

Palveluviennin laskun takana erityisesti matkailun jyrkkä lasku

Kuten vuosi sitten, sekä matkailu Suomesta ulkomaille, että matkailu Suomeen laskivat vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna. Matkailu Suomeen (tilastoidaan matkailuvienniksi) laski 89 prosenttia (646 miljoonaa euroa) vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna. Matkailumenojen arvo Suomesta ulkomaille, mikä tilastoidaan matkailutuonniksi, laski 94 prosenttia (935 miljoonaa euroa).

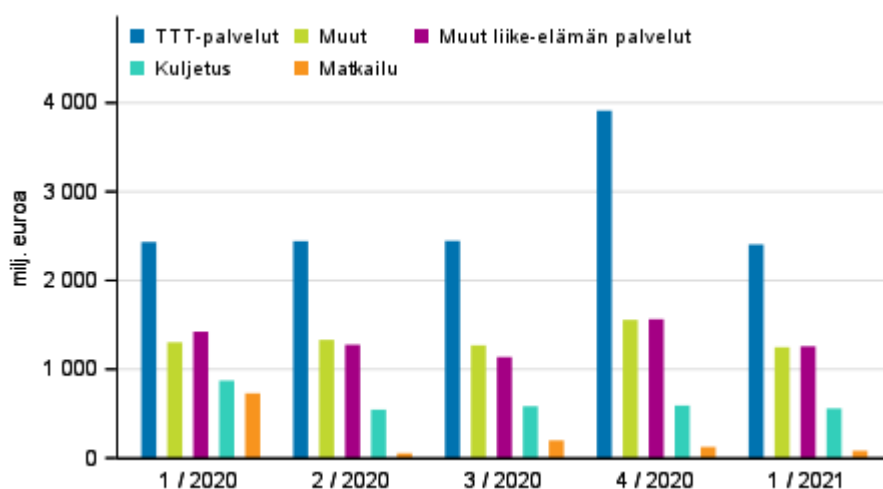
Poikkeuksena matkailupalveluita vietiin enemmän kuin niitä tuotiin. Suomeen saatiin 83 miljoonan euron arvosta tuloja matkailupalveluista vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Menoja Suomesta ulkomaille virtasi 61 miljoonan euron arvosta. Matkailuvientiin sisältyy esimerkiksi Suomeen joko vapaa-ajanviettoon tai liikematkalle alle vuodeksi matkustaneen henkilön kuluttamat tavarat ja palvelut.

Toiseksi eniten vähensi palveluvientiä euromääräisesti kuljetuspalvelut, jotka laskivat 36 prosenttia (314 miljoonaa euroa) edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Suomeen saatiin 558 miljoonan euron arvosta tuloja kuljetuspalveluista vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Kuljetusvienti sisältää esimerkiksi kuljetusta palvelevasta toiminnasta, rahti- ja matkustajakuljetuksista sekä posti- ja kuriiripalveluista syntyvää tuloa Suomeen. Kuljetuspalvelujen tuonti laski 17 prosenttia (232 miljoonaa euroa).

Euromääräisesti kolmanneksi eniten palveluvientiä vähensi tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut, jotka laskivat 15 prosenttia (125 miljoonaa euroa) edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Suomeen saatiin 685 miljoonan euron arvosta tuloja näistä palveluista vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Myös teknisten, kaupankäyntiin liittyvien ja muiden liike-elämän palveluiden tuonti laski 14 prosenttia (191 miljoonaa euroa).

Muita laskeneita palvelueriä olivat muun muassa tutkimus- ja kehityspalvelut, joiden vienti laski 23 prosenttia (59 miljoonaa euroa). Tämä palveluerä laski palvelutuontiakin. Tutkimus- ja kehityspalveluiden tuonti laski 6 prosenttia (54 miljoonaa euroa).

Kuvio 2. Palveluiden vienti palveluerittäin

Ruotsi oli Suomen tärkein vientimaa palveluiden osalta

Palveluita vietiin eniten Ruotsiin vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Ruotsin osuus Suomen palveluviennistä oli noin 15 prosenttia. Palveluvienti Ruotsiin laski 2 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, kun taas tavaravienti kasvoi 7 prosenttia. Ruotsin osuus tavaraviennistä kasvoi 1 prosenttiyksikön, palveluviennin osuuden kasvaessa 2 prosenttiyksikköä vuodentakaiseen verrattuna. Euroalueen osuus palveluviennistä laski 1 prosenttiyksiköllä, kun taas osuus tavaraviennistä pysyi samana.

Palvelutuonti Ruotsista laski 9 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna, kun taas tavaratuonti kasvoi 4 prosenttia. Ruotsin osuus tavaratuonnista kasvoi 1 prosenttiyksikön vuodentakaiseen verrattuna, kuten myös osuus palvelutuonnista kasvoi 1 prosenttiyksikön. Euroalueen osalta osuus tavaratuonnista laski 1 prosenttiyksikön ja palvelutuonnista laski 2 prosenttiyksikköä.

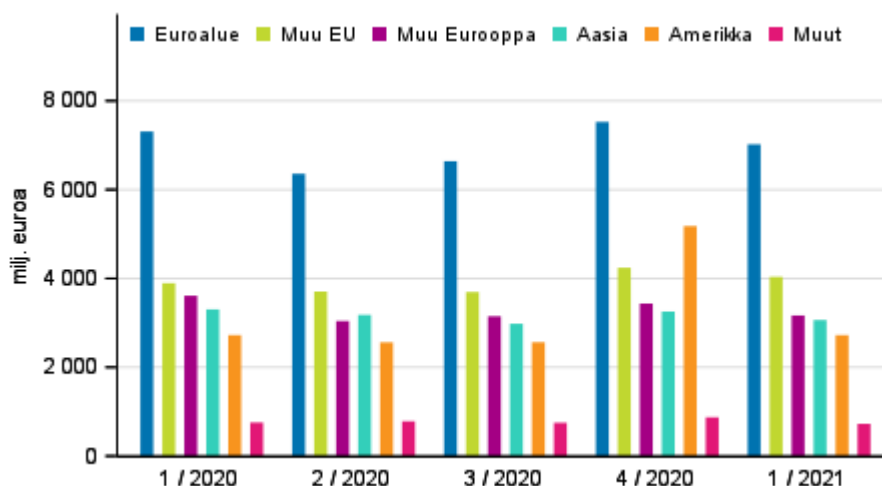
Palveluiden ulkomaankauppa Yhdysvaltoihin ylijäämäistä

Palveluita vietiin Ruotsin jälkeen erityisesti Yhdysvaltoihin, jonne palveluita vietiin 5 prosenttia vähemmän vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti Yhdysvalloista laski 16 prosenttia. Palvelukauppa Yhdysvaltoihin oli ylijäämäistä: Yhdysvaltoihin vietiin palveluita 105 miljoonalla eurolla enemmän kuin mitä Yhdysvalloista tuotiin. Tavaraita vietiin Yhdysvaltoihin 1,2 miljardin euron arvosta. Tavaravienti Yhdysvaltoihin kasvoi 2 prosentin verran vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna.

Palveluvienti Saksaan laski 11 prosenttia, kun taas tavaravienti laski 2 prosenttia. Saksan osuus Suomen palveluviennistä oli 9 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämä osuus kasvoi vain 1 prosenttiyksikön verran vuodentakaiseen verrattuna. Saksan osuus palveluviennistä Suomesta Eurooppaan oli 14 prosenttia, joka kasvoi 1 prosenttiyksikön. Tavaraviennin suhteen Saksan osuus koko Suomen viennistä oli palveluviennin lailla 9 prosenttia. Tavaraviennin osuus ei ole muuttunut vuodentakaiseen verrattuna. Saksan osuus tavaraviennistä Suomesta Eurooppaan oli 12 prosenttia, joka laski vain 1 prosenttiyksikön.

Saksan lisäksi palveluvienti laski erityisesti Iso-Britanniaan ja Venäjälle. Palveluvienti Britanniaan laski 47 prosenttia, kuten myös palvelutuonti Britanniaasta laski 17 prosenttia. Britanniaasta tuodut palvelut ylittivät palveluviennin 228 miljoonalla eurolla vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä. Tavaratuonti Britanniaasta laski 27 prosenttia ja tavaravienti Britanniaan 2 prosenttia. Palveluvienti Venäjälle laski 67 prosenttia, kun taas palvelutuonnin taso laski vain 6 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Venäjälle vietiin 12 prosenttia enemmän tavaraa kuin viime vuonna ja tavaratuonti kasvoi 8 prosenttia. Kiinaan palveluita vietiin 4 prosenttia vähemmän ja palveluita tuotiin 12 prosenttia enemmän kuin vuoden 2020 alussa. Tavaravienti Kiinasta kasvoi 15 prosenttia ja myös tavaratuonti kasvoi 12 prosenttia.

Kuvio 3. Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon järjestelmän (EKT 2010) kanssa.

Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes-](#) ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavara- ja palvelukauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään laatuselosteessa kuvattuja määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäyksiä maksutaseen mukaiseen tavara- ja palvelukauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2020				2021
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	21 595	19 626	19 775	24 508	20 736
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	14 834	13 976	14 140	16 760	15 184
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	14 438	13 030	13 784	16 211	14 974
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	396	947	356	549	210
1.2 Palvelut yhteensä	6 761	5 649	5 635	7 748	5 552
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	385	342	389	513	397
1.2.2 Kuljetus	872	545	583	591	558
1.2.3 Matkailu	729	54	199	125	83
1.2.4 Rakentaminen	42	36	25	34	22
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	88	102	93	104	88
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	638	656	620	747	603
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	2 433	2 443	2 446	3 912	2 405
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 423	1 276	1 137	1 564	1 258
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	255	199	159	207	196
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	358	330	292	461	377
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	810	747	687	896	685
1.2.9 Muut palvelut	150	195	143	158	138

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2020				2021
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	22 953	19 483	20 501	21 645	21 471
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	14 987	13 040	14 159	14 500	14 911
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	15 835	13 396	14 926	15 514	15 957
1.1.2 Valmistuttaminen	-375	95	-262	-468	-465
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-954	-804	-889	-929	-951
1.1.4 Muut erot	481	354	384	384	371
1.2 Palvelut yhteensä	7 966	6 443	6 342	7 145	6 559
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	516	440	443	573	486
1.2.2 Kuljetus	1 370	1 037	1 120	1 189	1 138
1.2.3 Matkailu	996	101	252	119	61
1.2.4 Rakentaminen	89	90	69	71	52
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	377	405	389	408	406
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	223	231	199	308	243

	2020				2021
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 177	1 109	971	1 243	1 199
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	2 962	2 786	2 665	2 967	2 713
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	849	708	757	705	795
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	738	719	625	828	735
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 374	1 359	1 282	1 434	1 183
1.2.9 Muut palvelut	256	243	235	267	261

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2020				2021	
		1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	
Tuonti	Yhteensä	22 953	19 483	20 501	21 645	21 471	
	..Eurooppa	17 798	14 956	15 647	16 777	16 659	
	....EU27 (2020)	13 913	12 157	12 373	13 400	13 033	
	.....Euroalue	9 111	7 747	7 895	8 372	8 187	
	.....Alankomaat	1 367	1 191	1 155	1 278	1 337	
	.....Saksa	2 780	2 421	2 546	2 672	2 585	
	.....Euroalueen ulkopuolinen EU27 (2020)	4 802	4 410	4 477	5 028	4 846	
	.....Ruotsi	2 849	2 539	2 580	2 917	2 836	
	....EU:n ulkopuolinen Eurooppa	3 884	2 800	3 274	3 377	3 626	
	.....Britannia	1 023	825	879	919	800	
	.....Venäjä	1 758	1 096	1 467	1 428	1 871	
	..Amerikka	1 715	1 473	1 327	1 459	1 434	
	.....Yhdysvallat (USA)	1 225	1 109	1 012	1 096	1 093	
	..Afrikka	156	125	159	118	146	
	..Aasia	3 150	2 838	3 256	3 166	3 123	
	.....Kiina	1 408	1 543	1 676	1 659	1 574	
	..Muut ja tuntematon	135	91	111	126	109	
	Vienti	Yhteensä	21 595	19 626	19 775	24 508	20 736
		..Eurooppa	14 814	13 103	13 482	15 201	14 223
....EU27 (2020)		11 203	10 062	10 334	11 766	11 057	
.....Euroalue		7 309	6 357	6 640	7 525	7 021	
.....Alankomaat		1 339	1 112	1 114	1 186	1 213	
.....Saksa		1 899	1 671	1 839	2 010	1 818	
.....Euroalueen ulkopuolinen EU27 (2020)		3 893	3 705	3 694	4 240	4 036	
.....Ruotsi		2 631	2 525	2 520	2 959	2 743	
....EU:n ulkopuolinen Eurooppa		3 611	3 041	3 148	3 435	3 166	
.....Britannia		1 076	745	885	1 057	874	
.....Venäjä		1 059	828	891	1 038	929	
..Amerikka		2 723	2 560	2 563	5 179	2 723	
.....Yhdysvallat (USA)		1 974	1 724	1 805	4 342	1 956	
..Afrikka		408	458	425	552	430	
..Aasia		3 303	3 179	2 980	3 255	3 064	
.....Kiina		1 023	1 123	934	1 208	1 110	
..Muut ja tuntematon		347	325	324	321	296	

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2021-03-15)	Uusin julkistus (2021-06-18)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2020Q1	14 402	14 938	14 987	585
	2020Q2	12 844	13 009	13 040	197
	2020Q3	13 965	14 093	14 159	194
	2020Q4	14 387	14 387	14 500	114
Tavaravienti	2020Q1	14 303	15 004	14 834	531
	2020Q2	13 838	13 995	13 976	139
	2020Q3	14 092	14 152	14 140	48
	2020Q4	16 660	16 660	16 760	100
Palvelutuonti	2020Q1	7 808	8 085	7 966	158
	2020Q2	6 392	6 432	6 443	51
	2020Q3	6 250	6 302	6 342	92
	2020Q4	6 994	6 994	7 145	151
Palveluvienti	2020Q1	6 761	7 040	6 761	-0
	2020Q2	5 730	5 517	5 649	-81
	2020Q3	5 584	5 491	5 635	51
	2020Q4	7 304	7 304	7 748	444

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisäätöihin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määrämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämään mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittäväntä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyrityksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB -muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositasen lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavarakaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Marianna Mukkulainen 029 551 3405

Kasper Lavikainen 029 551 3674

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja 029 551 3706

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute